

เสวนา “ถอดบทเรียนการขับเคลื่อนและความท้าทายของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา 3 จังหวัด” โดย

- 1) นายเสนีย์ เรืองฤทธิ์ราวี ผู้แทนกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ
- 2) นายธงชัย มั่นคง ผู้แทนกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง
- 3) นายสมพงษ์ หลีเคราะห์ ผู้แทนกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล
- 4) นพ.ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ ผู้แทนภาคการศึกษาไทย (Thailand Education Partnership : TEP)
- 5) ดร.อมรวิรัช นาครทรรพ ผู้ประสานงานแผนงานพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.)
- 6) รศ.ประภาภัทร นิยม กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

ดำเนินการเสวนา โดย อาจารย์ณัฐกร โต๊ะสิงห์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

อาจารย์ณัฐกร โต๊ะสิงห์ ผู้ดำเนินการเสวนา : วันนี้เรามาดูถึง Section สุดท้ายนะครับ ซึ่งน่าจะเป็นไฮไลต์อีกไฮไลต์หนึ่งของวันนี้ครับ วันนี้เราจะมาคุยกันว่าพื้นที่นวัตกรรมของประเทศไทยตอนนี้มีบริบทเป็นอย่างไรบ้าง และของแต่ละพื้นที่เป็นอย่างไรบ้าง ของศรีสะเกษเราเป็นอย่างไรบ้าง เดี่ยวเราจะมาร่วมเรียนรู้ร่วมกัน เดี่ยวเราจะมาคุยว่ามันมีจุดเหมือนและจุดต่างอย่างไรในการบริหารเชิงกลไก และบางที่ศรีสะเกษอาจจะได้เรียนรู้จากสตูลและทางระยอง โดยมีท่านผู้ทรงคุณวุฒิต่างๆ ที่จะคอยให้ข้อเสนอแนะ

ขออนุญาตประเด็นแรก ขออนุญาตท่าน ผอ.เสนีย์ ซึ่งเป็นเจ้าภาพในเวทีนี้ ขออนุญาตท่าน ผอ.เสนีย์ พูดถึงเรื่องของกลไกการบริหารเชิงพื้นที่ของเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ว่ามันมีกลไกในการบริหารเป็นแบบไหนบ้าง ขออนุญาตเชิญ ท่าน ผอ. ครับ

นายเสนีย์ เรืองฤทธิ์ราวี ผู้แทนกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ :

เรียนท่านผู้ร่วมเสวนา และท่านผู้ที่มีเกียรติทุกท่านนะครับ ถ้าจะพูดถึงเรื่องกลไกก็คงจะหมายถึงว่าอะไรที่ทำให้เราขับเคลื่อนงานได้ในศรีสะเกษ มันก็จะมีทั้งกลไกที่เป็นรูปแบบและกลไกที่ไม่เป็นรูปแบบ กลไกที่เป็นรูปแบบหลักๆ ก็คือกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาซึ่งมีท่านผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และมีท่านศึกษาธิการจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ และมีอนุกรรมการ ไม่ว่าจะป็นอนุกรรมการด้านยุทธศาสตร์ อนุกรรมการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อนุกรรมการด้านการมีส่วนร่วม และอนุกรรมการด้านการวิจัย อันนี้ก็เป็นกลไกหลักสำคัญจริงๆ แล้วก็ช่วยในการขับเคลื่อนงาน เพราะว่าจะเป็นจุดศูนย์รวมในการทำงานในเชิงของการทำงานที่เป็นรูปแบบ เป็นราชการ หรือเป็นการขับเคลื่อนที่เป็นหน่วยต่างๆ ใช้เป็นหลักยึด หลักคิด หรือมีจุดเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน นอกจากนั้นก็ยังใช้กลไกผ่านเขตพื้นที่ หรือผ่านศึกษานิเทศก์ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาานิเทศก์ของเขตพื้นที่

แต่มันมีกลไกหนึ่งในศรีสะเกษซึ่งมันเป็นกลไกที่มองหาคำไม่ค่อยเห็น กลไกนี้คือกลุ่มคนมีใจที่เราเรียกว่าเครือข่ายการเรียนรู้ หรือSLP กลุ่มคนที่อยากจะพัฒนาการศึกษาของจังหวัดศรีสะเกษ มันเกิดขึ้นจะว่าโดยความบังเอิญก็ว่าได้ เพราะว่ามีทางทีมส่วนกลางตอนนั้นท่านรองเลขาธิการ กพฐ. ทางมูลนิธิสยามกัมมาจล สถาบันอาศรมศิลป์ รวมทั้งท่านอาจารย์ประกายภัทร นิยม มาที่ศรีสะเกษ แล้วก็มาดูว่า เอ๊ะ คนศรีสะเกษมีพื้นฐานความคิดอย่างไร มีความอยากจะพัฒนาการศึกษาไหม หลังจากนั้น กลุ่มคนนี้ก็มาคุยกันต่อเนื่อง ก็เลยคิดว่าถ้าอย่างนั้นเป็นโอกาสแล้ว ใครจะช่วยเรา ไม่ช่วยเรา เรามารวมตัวปรับเปลี่ยนรูปแบบวิธีการเรียนการสอน เพื่อปรับเปลี่ยนคุณภาพคน ก็ทำงานมาอย่างต่อเนื่อง

อันนี้คือกลไกที่ไม่มีรูปแบบ ไม่มีใครเป็นหัวหน้า ไม่มีใครเป็นลูกน้อง ผมบอกว่าท่านอภิศักดิ์ ท่านรองนายก อบจ.นั่งหัวโต๊ะให้หน่อย เป็นประธานให้หน่อย ท่านก็ไม่นั่ง นั่งหรือไม่นั่งก็ไม่รู้ แต่เราก็ไปประชุมที่ อบจ. เพราะว่าอบจ.มีเงินซื้อข้าวให้เรากินอยู่บ่อยครั้งนะครับ แต่ว่าเราก็คุยกันทำมาเรื่อยๆ จนกระทั่งทรงความคิดและวิธีการอย่างต่อเนื่อง และเริ่มลงไปทำที่โรงเรียนของตัวเองก่อน เราก็ให้กำลังใจ ส่งกำลังใจซึ่งกันและกัน กลายเป็นว่าโรงเรียน อบจ.กับโรงเรียนเขตพื้นที่เหมือนจะว่าไม่มีอะไรที่แปลกแยกกันเลย ทำไปด้วยกัน แต่ไม่มีใครเป็นหัวหน้า ไม่มีใครเป็นลูกน้อง ไม่มีใครสั่งใคร โทรศัพท์ชวนกันมาประชุม ก็โทรเอา ใครอยากสั่งใคร ใครอยากชวนใคร ก็ชวนเอา ผมว่าวันนี้จะคุยกันเรื่องนี้ ผมก็โทรไปหาคนนู่นนี่วันนี้ๆ นะ ถึงเวลาเราก็ไปคุยกันแล้วก็ทำงานอย่างต่อเนื่อง

อันนี้คือกลไกนอกกรอบแบบ กลไกนอกกรอบแบบตรงนี้ก็ไปสู่การขยายผลไปสู่หน่วยงานต่างๆ ผมมาพบท่านอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ก็บอกว่าท่านครับ ผมเป็นคนศรีสะเกษ ผมอยากจะทำการศึกษาแบบนี้ๆ ถ้าทำแล้วมันจะดีแบบนี้ๆ ท่านช่วยผมหน่อย คุยกันไม่นาน 10 กว่านาที ก็โอเค ผมช่วย เวลาราชภัฏช่วย ผมเอาอย่างนี้นะ เงินท่านนะ คนท่านนะ ผมไม่มีเงินนะ เอ้าได้ ท่าน

อธิการบดีท่านยอดเยี่ยมจริงๆ เลย มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ซึ่งรวมถึงสถานที่ต่างๆ สิ่งอำนวยความสะดวกในวันนี้นี้ ผมก็ทำอย่างนี้ในหลายๆ ส่วน ไปตามเขตพื้นที่ต่างๆ ทุกเขตประชุมผู้บริหารผมก็ไป คนก็สงสัยว่าผอ. เขต 4 ไปทำไมในการประชุมผู้บริหารเขต 2 ประชุมผู้บริหารเขต 3 ไปทำไมการประชุมผู้บริหาร สพม. หรือเขต 1 ผมก็ไปตามเรื่องของผมที่คิดว่าอยากจะบอกเพื่อนว่าอยากจะเปลี่ยนแปลงการศึกษา ไปหาหลายส่วน รวมทั้ง สสวท. ผมไปพบท่าน ผอ. สสวท. ที่กรุงเทพฯ ไปคุยกับท่านเหมือนกับที่ไปหาที่ราชภัฏนี้ละ

อาจารย์ณัฐกร โต้ะสิงห์ ผู้ดำเนินการเสวนา : ท่าน ผอ. ครับ ขออนุญาตแทรกนิดหนึ่ง มันมีประเด็นหนึ่งที่ท่าน ผอ. พุดมาเมื่อกี้ ที่เข้าไปหาผู้ที่เป็น Stakeholder ที่ตั้งอยู่ในระบบ และนอกระบบ อันนี้ขออนุญาต ผอ. ช่วยขยายความนิดหนึ่งว่าตอนที่ท่าน ผอ. เข้าไป ท่าน ผอ. เสนีย์เข้าไปในหมวกของ ผอ. สพป. เขต 4 หรือเข้าไปในหมวกของคนศรีสะเกษครับ

นายเสนีย์ เรืองฤทธิ์ราวี ผู้แทนกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ : มันไม่เป็นรูปแบบ คือผมเข้าไปใน 2 ลักษณะในฐานะคนศรีสะเกษก็ด้วย ในฐานะของ ผอ. เขตฯ ด้วย เพราะว่าเวลาเราจะไปคุยกับใคร เขาคงจะดูว่าเราเป็นใคร ถ้าสมมุติยกตัวอย่างนะ ขออนุญาตนะ ผมไม่ได้ไม่ให้เกิดีรติ นะ สมมุติผมเป็นครูผู้สอนคนหนึ่งนะ ผมไปคุยกับท่านอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏท่านยังจะโอเคอยู่ใหม่ มีใครจะมาขับเคลื่อนช่วยท่านใหม่ อะไอย่างนี้ ก็เลยไป ผมก็คิดในใจตัวเองว่าเราจะต้องไปใน 2 สถานะ คนศรีสะเกษที่อยากทำงาน และในฐานะเอาตำแหน่งหน้าที่ไปรับประกันความเชื่อมั่นด้วยว่าผมมา ผมจะต้องทำเรื่องนี้ อันนี้คือเรื่องของการที่เราจะขับเคลื่อนโดยกลไกนอกกรอบแบบ ก็ทำอย่างนี้ไปในหลายหน่วยงาน ในขณะเดียวกันกลไกนอกกรอบแบบมันก็จะต้องอาศัยต้นทุนก็คือความสม่ำเสมอ การเชื่อมโยงกันอยู่หลายๆ ครั้ง ผมว่าศรีสะเกษที่มีการขับเคลื่อนมาจนถึงทุกวันนี้ได้ใช้ทั้งกลไกทั้งในรูปแบบ ซึ่งก็ขาดไม่ได้นะ และกลไกนอกกรอบแบบ ซึ่งเราจะเห็นว่าในช่วง 1 - 2 วันนี้ ผมมีเพื่อน มีพี่ มีน้อง เยอะมาก ต่างคนต่างยินดีที่จะเต็มใจที่จะเข้าร่วมขับเคลื่อนการศึกษาของจังหวัดศรีสะเกษมากขึ้นครับ

อาจารย์ณัฐกร โต้ะสิงห์ ผู้ดำเนินการเสวนา : ครับท่าน ผอ. อันนี้คือจุดเริ่มต้นของศรีสะเกษนะครับ เราจะเห็นว่ามันมีกลไกที่เป็นเชิงระบบอยู่ในระบบและนอกระบบนะครับ ที่เป็นการก่อสร้างตัวของเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ซึ่งในการก่อสร้างตัวนี้ก็ภาคีต่างๆ ที่เข้ามาร่วมด้วยนะครับท่าน ผอ. ทีนี้ขออนุญาตข้ามพากไปที่ภาคใต้ พี่สมพงษ์ ขออนุญาตพี่สมพงษ์ แลกเปลี่ยนเรื่องของเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของจังหวัดสตูลให้กับพี่น้องชาวจังหวัดศรีสะเกษเรารู้สึกเล็กน้อยครับ ขออนุญาตครับ

นายสมพงษ์ หลีเคราะห์ ผู้แทนกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล : สวัสดีครับยินดีที่ได้พบทุกท่านนะครับผมมาเดินที่นี่เห็นความต่างระหว่างที่นี่กับสตูลเยอะที่นี่มีคนแบบ ผอ. เสนีย์มีผู้อำนวยการ มีอะไรเยอะนะแต่สตูลนั้นตรงกันข้ามทแยงมุมอยู่กับคนละมุมอยู่กับคนละฝั่งสตูลเรามีผอ. สุทธิคนเดียวอันนี้เป็นบุคคลที่อยู่ในระบบนอกนั้นเป็นคนนอกระบบแล้วก็ได้ที่อยู่ในเส้นทางวงการศึกษาทั้งหมดคน

หนึ่งเป็นวิศวะ เป็นเจ้าของบ้านจัดสรรผมเป็นภาคประชาสังคมเป็น NGO ที่ทำงานกับชุมชนแต่ที่เราผลิตนวัตกรรมจากตัว CBR งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นนะครับ ขยับจนมาใช้โครงการฐานวิจัย

ปีที่แล้วก็คือว่าเราใช้วิธีการขับเคลื่อนจากคนนอกระบบไปสู่การเข้าระบบแต่เราก็มีต้นทุนของ 10 โรงเรียนมันเป็นโรงเรียนเดิมที่เราเคยทำอยู่แต่พอเป็นพ.ร.บ.พื้นที่นวัตกรรมก็คือการไปปรับเปลี่ยนหลักสูตรไปปรับเปลี่ยนอะไรเยอะจากเมื่อก่อนก็คือว่าหลักสูตร 1,000 ชั่วโมงเราเพิ่มเป็น 1,200เพื่อให้มีพื้นที่ของโครงการฐานวิจัยแต่พอเป็นพื้นที่นวัตกรรมเราก็บอกว่าเข้า 4 สาระ บ่ายเป็นโครงการฐานวิจัยเอาแค่นี้คิดง่ายๆ ปีที่แล้วก็ผลประกอบการของผอ. สุทธิคิดแบบบริษัทเลยนะ เด็กสอบได้เพิ่มขึ้นอันนี้เฉพาะโรงเรียนของ ผอ. สุทธิคนเดียวอาจารย์สุทธิได้ทำตัวเลขผลประกอบการไว้ 1 ปีเพิ่มขึ้น 24 เปอร์เซ็นต์

อาจารย์ณัฐกร โต้ะสิงห์ ผู้ดำเนินการเสวนา : โอ้โห อันนี้คือ Growth Rate ใช้ไหมครับ 24%

นายสมพงษ์ ทลิศระห์ ผู้แทนกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล : ใช้แต่ผมไม่ได้เอา PowerPoint ตัวนี้ขึ้นนะแต่มีผลประกอบการอยู่นะครับทั้งที่ว่าเดิมเข้าบ่ายเรียนแบบเดิมแต่พอปีที่แล้วเรียนครั้งหนึ่ง แล้วเวลาเรียนก็หายไปครึ่งหนึ่งผู้ปกครองมาร้องอาจารย์สุทธิตอนวันเปิดเทอม ผอ.เวลาหายไปครึ่งหนึ่ง แล้ววิชาหายไปไหนหมดแต่เราก็ช่วยกันอธิบายช่วยกันทำความเข้าใจแล้วก็เห็นผลประกอบการชัดเจนนี่คือสิ่งที่เราพยายามขับเคลื่อนในตัวนวัตกรรมของโครงการฐานวิจัยซึ่งเป็นนวัตกรรมหลัก

ส่วนที่ 2 ก็คือว่าผมอยากเล่าว่าสตูลพยายามผลักดันเรื่องครูสามเส้าคำว่าเส้า3 เส้าคือไม่ใช่แค่ร่ำหอมงนะ ใช้ ส.เสื่อ เส้าที่ 1 คือครูในโรงเรียนที่ เส้าที่ 2 คือครูพ่อแม่ เส้าที่3 คือครูชุมชนซึ่งที่ผมเห็นก็คือว่าเราเชื่อแบบนี้ว่าเราต้องทำความเข้าใจนะว่าโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของระบบชีวิต

เส้นใต้ 3 ครั้งส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาฉะนั้นการศึกษาไม่ใช่อยู่ที่โรงเรียนอย่างเดียวแค่เสี้ยวหนึ่งของชีวิตที่ได้เรียนในโรงเรียนฉะนั้นเราต้องมองการศึกษาให้เห็นว่าไปอยู่บ้านก็คือการศึกษายู่ในชุมชนก็คือการศึกษายู่ในวัดก็คือการศึกษายู่ในมัสยิดก็คือการศึกษายู่ในงานแต่งงานก็คือการศึกษานั้นๆ อย่ามองการศึกษาเป็นของวงการการศึกษาไม่ใช่ของผอ. เขต เขตพื้นที่แต่เป็นของทุกคน

ฉะนั้นเราก็เลยออกแบบให้เกิดการเรียนรู้ปีนี้จะขยับเรื่องครูพ่อแม่ปีที่แล้วทดลองไปแล้วเห็นหลายเคสพ่อแม่ต้องมาจัดการเรื่องเด็กคนที่นั่งที่นี้เคยเห็นไหมเด็กเอากะละมังไปเรียนซักผ้าที่โรงเรียนเอาครกไปเรียนตำส้มตำที่โรงเรียนมันเรื่องอะไรแล้วทำไมไม่ให้แม่สอนให้แม่มันเล่าว่าแกงทำแบบนี้ ส้มตำทำแบบนี้พอมมาถึงที่โรงเรียน ครูก็ให้เด็กเขียนขั้นตอน เล่าเป็นภาพวาดเป็นรูปให้ออกเป็นชิ้นงานแล้วก็ประเมินผลอย่างเดียวผมมีบทเรียนเรื่องนี้ครับ

ผมจะมีความจำแปลกๆ ผมเรียนโรงเรียนมัธยมที่ห่างจากบ้านตัวเอง 15 กิโลเมตร วิชาเกษตรต้องปลูกผักวันเสาร์อาทิตย์ต้องไปรดผักนั้นและขี่รถจักรยานไปผมว่ามันวอร์กรรมมากเลยนะ ถีบจักรยานเพื่อไปรดน้ำผักถ้าไม่รด ผักจะตายเพราะว่า 2 วันถ้ามันตายไม่ได้คะแนน ถ้ามั่วแล้วทำไมไม่ปลูกที่บ้านแค่ครูไปวัดประเมินผลว่ามันปลูกปลูกเสร็จได้กินที่บ้านเรื่องคิง่ายๆมันทำให้ยาก เอาConcept ง่ายๆ ก่อน เรื่องพ่อแม่ให้พ่อแม่สอน แต่ครูมาออกแบบการวัดประเมินผลให้ได้จำเป็นอะไรที่ต้องเอามาไว้ที่โรงเรียนหมดจำเป็นอะไรที่ต้องให้มาเป็นภาระของคุณครูทั้งหมด

อาจารย์ณัฐกร โต๊ะสิงห์ ผู้ดำเนินการเสวนา : คือของพี่สมพงษ์ตอนนี้เปลี่ยน Process คือบางอย่างที่คุณพ่อคุณแม่สามารถสอนได้ก็คือเอาไว้ที่บ้านระบบปฏิบัติการเอาไว้ที่บ้านคุณครูมีหน้าที่ของเรื่องSolution ในการประเมินผล

นายสมพงษ์ หลีเคราะห์ ผู้แทนกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล : ใช่ม่าทำเป็นชิ้นงาน ออกแบบให้เป็นผลงานวิชาการของเด็กแล้วก็วัดประเมินผลนี้เราต้องมองว่าโรงเรียนคือส่วนหนึ่งของระบบพ่อแม่ก็มีส่วนฉะนั้นพ่อแม่จัดการศึกษาได้ไหมได้แต่จัดแบบครูไม่ได้เพราะว่าเขาเขียนแผนการสอนไม่ได้ออกแบบไม่ได้แต่ต้องทำร่วมและคุยกัน

อาจารย์ณัฐกร โต๊ะสิงห์ ผู้ดำเนินการเสวนา : อันนี้คือกรอบเบื้องต้นของสตูล

นายสมพงษ์ หลีเคราะห์ ผู้แทนกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล : อีกส่วนหนึ่งก็คือภูมิปัญญา แหล่งชุมชนก็สามารถทำได้อันนี้ก็ในตัวนี้

อาจารย์ณัฐกร โต๊ะสิงห์ ผู้ดำเนินการเสวนา : หมายความว่าโจทย์นี้อาจจะมาจากครอบครัวหรือว่าชุมชนได้ใช่ไหมครับ

นายสมพงษ์ หลีเคราะห์ ผู้แทนกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล : ได้นอกจากโครงการฐานวิจัยโครงการฐานวิจัยเป็นโจทย์ที่เด็กต้องทำอยู่แล้วส่วนที่ 2 ที่ผมอยากเล่าก็คือว่าเราต้องให้เห็นว่าการจัดการของการศึกษาในเมื่อมันเป็นส่วนหนึ่งของระบบอย่าให้กระทรวงศึกษาฯ เป็นเจ้าของ

อาจารย์ณัฐกร โต๊ะสิงห์ ผู้ดำเนินการเสวนา : อยากให้เป็นเจ้าภาพหลักดีกว่า

นายสมพงษ์ หลีเคราะห์ ผู้แทนกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล : ไม่ ไม่อยากให้เป็นเจ้าของอย่าอย่าให้เป็นเจ้าของครับต้องให้พื้นที่เขาจัดการตนเองเขาคือเจ้าของโดยที่คนๆ นี้เป็นคนสนับสนุนอำนวยให้เกิดการทำงาน

อาจารย์ณัฐกร โต๊ะสิงห์ ผู้ดำเนินการเสวนา : คือพี่สมพงษ์กำลังจะบอกว่ากระทรวงศึกษาฯ เปลี่ยน Position ไปด้วยเป็นหน่วย Faหรือหน่วย Support

นายสมพงษ์ หลีเคราะห์ ผู้แทนกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล : ใช้นี้คือหลักคิดที่เราเชื่อ

อาจารย์ณัฐกร โตะสิงห์ ผู้ดำเนินการเสวนา : แต่หัวหอกหรือ Key Person ให้เป็นคนในพื้นที่

นายสมพงษ์ หลีเคราะห์ ผู้แทนกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล : คนในพื้นที่ครับ ไม่ใช่ผอ.โรงเรียน ต้องเป็นคนพื้นที่โค้ชพ่อแม่ที่เราฝึกขึ้นมาต้องกลายมาเป็นกลไกโรงเรียนที่จัดการถึงแม้ว่าผอ. จะย้ายคนก็ยังอยู่คนใหม่ไม่มา ถ้าคนใหม่มาแล้วไม่ทำตามที่เคยเป็น มันน่าจะอยู่ไม่ได้

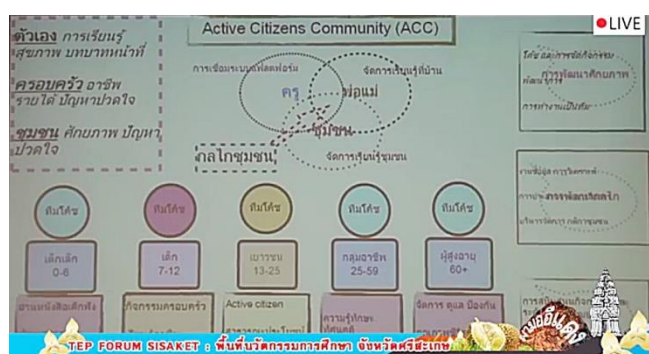
อาจารย์ณัฐกร โตะสิงห์ ผู้ดำเนินการเสวนา : หมายความว่าตอนนี้สตูลมีความเข้มแข็งจากภายนอกโรงเรียนด้วย

นายสมพงษ์ หลีเคราะห์ ผู้แทนกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล : ไม่ตอนนี้คือพยายามผลักดันนี่คือเราเริ่มต้นจากโครงการฐานวิจัยแต่ว่าปีที่แล้วเริ่มฝึกแบบนี้และก็จะปึกธงแบบนี้ 3 เขามองว่าอย่าให้การเรียนการสอนมันเป็น Lab ผมคุยกับผอ.เสนีย์ ตรงๆนะครับหลายอันที่นี้ยังเป็นแบบที่อยู่ในห้องสี่เหลี่ยมมันไม่เจอความจริง ฉะนั้นโจทย์ต้องออกความจริงออกชุมชนให้ได้สมรรถนะจะเกิดขึ้นเพราะเมื่อไปเจอความจริงแต่ Lab คือการทดลอง

อาจารย์ณัฐกร โตะสิงห์ ผู้ดำเนินการเสวนา : พี่สมพงษ์กำลังจะบอกว่าโจทย์ที่จะเอามาทดลองหรือเอามาทำโครงการต้องมาจากพื้นที่จริง

นายสมพงษ์ หลีเคราะห์ ผู้แทนกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล : ใช้นี้ครับเล่นของจริงไปเลยครับและผลของการวิจัยของเด็กหรือผลของโครงการเด็กนำไปสู่การพัฒนาพื้นที่ชุมชนได้เลยเด็กอาจารย์สุทธิไปศึกษาเรื่องหนี้กองทุนหมู่บ้าน หนี้หยุดมา 10 ปีเด็กทำวิจัยประมาณ 5 เดือนชาวบ้านอายุเด็กเอาเงินมาใช้หนี้เงินหมุนเหมือนเดิมจากที่เคยหายไป 10 ปี ฉะนั้นงานเด็กก็คือการพัฒนาชุมชนนี่คือ Keyword ที่ผมพยายามเสนอแนะครับ

ผมมีภาพสุดท้ายนี่คือภาพที่เราอยากเห็นนะครับสามเหลี่ยมข้างบนเราเห็นครูโรงเรียนครูพ่อแม่และครูชุมชนซึ่ง 3 ครูนี้ต้องเกิดกลไกเขาเรียกว่ากลไกชุมชนที่จัดการโรงเรียนไม่ใช่คณะกรรมการที่ถูกแต่งตั้ง ฉะนั้นกลไกนี้มาจากไหนมาจากโค้ชที่กำกับเด็กในระดับ 0-6 ปี โค้ชที่กำกับเด็กตั้งแต่ 7-12 ปีที่อยู่ในโรงเรียนซึ่งโรงเรียนเราอย่ามองแค่โรงเรียนที่เป็นโรงเรียนของสพฐ. นะถ้าสตูลมีโรงเรียนดาดิگا เสาร์อาทิตย์ โรงเรียนศาสนาซึ่งอยู่ในชุมชนอีกแล้วก็เด็ก 12-25 ปี แล้วก็

มองไปถึงเราเป็นผู้ใหญ่ก็คือเกิดการเรียนรู้ก็กลุ่มอาชีพกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์ต่างๆ นั่นคือการเรียนรู้เหมือนกันแล้วก็ไปถึงผู้สูงอายุผมก็มองว่าสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เป็นชุมชนเรียนรู้ด้วยกันตลอดชีวิต แต่เชื่อมโยงสู่การศึกษาตรงไหน ใช้ตัว Platform มาเป็นตัวเชื่อมโยงครับ

ที่นี้เอาตัวนี้ไปเชื่อมกับระบบโรงเรียนที่เราวางกันอยู่ นี่คือการศึกษามองอยากเห็นหลักสูตรไม่ใช่ 1,000 ชั่วโมง 1,200 ชั่วโมงแต่ผมอยากเห็นหลักสูตร 24 ชั่วโมง คุณ 365 วันครับ

อาจารย์ณัฐกร โต้ะสิงห์ ผู้ดำเนินการเสวนา : ครับขอบคุณทีมสตูดิโอครับ ที่นี้ข้ามฟากมาที่ระยอง เมื่อที่เราเห็นกลไกของศรีสะเกษ กับสตูดิโอที่มีความเหมือนและความต่างกันในการขึ้นรูปเขตพื้นที่นวัตกรรมที่นี้เราขออนุญาตฟังเสียงจากทางระยองบ้าง ขอเชิญท่านผอ.ธงชัย ครับ

นายธงชัย มั่นคง ผู้แทนกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง : เรียนท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน ผมเป็นตัวแทนคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยองขอเล่าย้อนหลังไปคือจังหวัดระยองเป็นพื้นที่เศรษฐกิจของประเทศ เริ่มต้นเราก็มีความมุ่งหวังเป็นความหวังของประเทศที่จะพัฒนาให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจ ที่นี่องค์กรหลักที่อยู่ในพื้นที่ก็คือ อบจ.คือองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยองก็มีความมุ่งมั่นตั้งใจว่าจะทำอะไรถึงจะตอบรับการพัฒนาเศรษฐกิจและชุมชนได้ท่านสนใจด้านการศึกษาแล้วก็มามองดูว่าคือมันต้องมีคนที่มีคุณภาพมีศักยภาพเพียงพอที่จะพัฒนาสังคมและชุมชนได้แต่เรามองว่าโจทย์การศึกษาที่มีอยู่นี้ยังไม่ตอบโจทย์และเป็นการศึกษาที่ไม่ตอบโจทย์บริบทเชิงพื้นที่ อันนี้คือจุดคิดของท่านนายกอบจ.ระยอง

อาจารย์ณัฐกร โต้ะสิงห์ ผู้ดำเนินการเสวนา : อันนี้คือภาพเดิมใช่ไหมครับ ของระยองนี้เกิดจากท่านนายก อบจ.เป็นหน่วยเริ่มต้น

นายธงชัย มั่นคง ผู้แทนกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง : ใช่ครับ จุดเริ่มต้นที่จะมีพื้นที่นวัตกรรมคือการได้มาของพื้นที่นวัตกรรมต้องย้อนกลับไปนิดนึง คือเรามองว่าการจัดการศึกษาที่เป็นอยู่ไม่ตอบโจทย์บริบทเชิงพื้นที่คือท่านนายกปิยะปิตุเตชะมองว่าการศึกษาที่มีอยู่นี้ไม่ตอบโจทย์บริบทเชิงพื้นที่บ้างเออสมัยนั้นผมก็เป็นผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา เราก็มองว่า การศึกษาตามพ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติมันเปิดช่องอยู่แล้วว่าการจัดการศึกษามันต้องจัดให้ตอบโจทย์บริบทเชิงพื้นที่พัฒนาเพราะฉะนั้นผมก็เป็นคนอีกคนหนึ่ง ที่มองว่าการจัดการศึกษามันต้องตอบโจทย์บริบทของพื้นที่คือจังหวัดแต่ว่าพื้นที่ในบริบทที่ผมทำก็คือเขตพื้นที่การศึกษาในเขตที่รับผิดชอบส่วนของท่านนายกๆ ท่านมองว่ามันต้องเป็นทั้งจังหวัดท่านก็ระดมสรรพกำลังคนทุกภาคส่วนของจังหวัดมานั่งคุยกันว่าการศึกษาที่ตอบโจทย์จังหวัดระยองคืออะไรอันนั้นคือจุดเริ่มต้นหลังจากนั้นก็มีการพัฒนากันมาเรื่อยๆจนกระทั่งมาเจอภาคีเพื่อการศึกษาไทยคือ TEP นำโดยท่านอาจารย์ประภาภัทร แล้วก็มาทำแผนพัฒนาจังหวัด

อาจารย์ณัฐกร โตะสิงห์ ผู้ดำเนินการเสวนา : ท่าน ผอ.ศรีบ ขออนุญาตถามนิดหนึ่ง ที่บอกว่าคนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของระยององค์ประกอบมีประมาณไหนครับท่านผอ. มีทั้งในระบบและนอกระบบ

นายธงชัย มั่นคง ผู้แทนกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง : ใช่ครับมีทั้งในระบบและนอกระบบคือจุดเริ่มต้นเราจะทำครั้งแรกเราก็เชิญทั้งกรรมการสถานศึกษาผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสถานประกอบการที่ต้องใช้คนจากวงการศึกษาเข้ามานั่งคุยกันคราวนั้นเราคิดแบบเยอะเยอะไปหมดแต่ภายหลังเราไปเจอทีมของ TDR ทีมของ TEP ก็มาชวนเราคิดว่ามันน่าจะต้องพัฒนาหากกลุ่มเป้าหมายที่จัดเป็นกลุ่มๆ ตอนนั้นเราเซตกลุ่มได้ประมาณ 20 กลุ่มแล้วก็เชิญมาทำ Social Lab เพื่อให้ได้ยุทธศาสตร์การศึกษาจังหวัดตอนนั้นเราทำเสร็จในประมาณปี 59 เราก็ได้ยุทธศาสตร์การศึกษาจังหวัดเพราะฉะนั้นจุดเริ่มต้นของระยองเราเริ่มต้นมาจากยุทธศาสตร์การศึกษาจังหวัดระยอง หลังจากนั้นมา ก็มาเจอกับทีมภาคีเครือข่ายของการศึกษาไทยอย่าง TEP แล้วก็จะมาทำเรื่อง Sandbox กันขึ้นมา เขาสนใจเราเราก็เข้ามาทำในเรื่องของ Sandbox พื้นที่นวัตกรรมในการขับเคลื่อนพื้นที่

ที่นี้กลไกในการขับเคลื่อนพื้นที่จริงๆ ก็เป็นภาคีของคนในจังหวัดคนในจังหวัดเป็นหลัก คือมาจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยองและดึงภาคีเข้ามาแล้วก็มีภาคีของส่วนราชการที่เข้ามาเกี่ยวข้องที่นี้การเดินของจังหวัดระยองมันเดินภายใต้ยุทธศาสตร์การศึกษาจังหวัด ซึ่งเรามียุทธศาสตร์อยู่ 6 ยุทธศาสตร์ยุทธศาสตร์สุดท้ายของเราก็คือ เรามีหลักสูตรระยองมาโครเป็นหลักสูตรที่เกิดขึ้นมาในช่วงนั้น และเราก็ได้ ทางสถาบันอาศรมศิลป์ช่วยกันพัฒนาเป็นหลักสูตรระยองมาโคร แล้วก็ได้ประกาศใช้ตอนนั้นเราประกาศใช้ภายใต้เงื่อนไข กศจ. ยังไม่มีพ.ร.บ. พื้นที่นวัตกรรมภายใต้ยุทธศาสตร์จังหวัดและขับเคลื่อน และตอนนั้นบังเอิญเรามีกระทรวงตั้งพื้นที่ 3 พื้นที่ของเรา คือ สตุลระยองศรีสะเกษเป็นพื้นที่นวัตกรรม ก็ทำกระบวนการขึ้นมา ที่นี้ถ้าเป็นกลไกตามกฎหมายก็คือมีคณะกรรมการขับเคลื่อน

ที่นี้กลไกนอกรูปแบบหลังจากที่ผมเกษียณมาแล้วช่วงที่เราทำอยู่ เราก็ทำคู่กันไปเป็น ผอ.เขตก็ทำงานไปด้วย การจะได้มาซึ่งโรงเรียนเราก็ใช้วิธี เดินทางคือเราเป็นหัวหน้า เหมือนกับ ผอ.เสนีย์เป็นตัวขับเคลื่อนว่า จะต้องหาสถานศึกษาเข้ามาในพื้นที่นวัตกรรม เราก็เดิน Roadmap ไปประชาสัมพันธ์ตามกลุ่มโรงเรียนทั้งหมดเพื่อเชิญชวนให้โรงเรียนเข้ามาร่วมพื้นที่

ที่นี้พอมาได้ตรงนี้ปุ๊บก็จะมีกลไกตัวหนึ่งที่เข้ามาทำ คือเรามีกลไกขับเคลื่อนยุทธศาสตร์จังหวัด เพราะฉะนั้นตัวที่จะมาขับเคลื่อนเราก็คือกลไกยุทธศาสตร์เรามีกองทุนที่เข้ามาช่วยสนับสนุน เรามีเรื่องของการปรับกระบวนการทัศน์

อาจารย์ณัฐกร โตะสิงห์ ผู้ดำเนินการเสวนา : การก่อร่างสร้างตัวของกองทุนนี้มาอย่างไรครับ

นายธงชัย มั่นคง ผู้แทนกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง : กองทุนตอนนี้เราเพิ่งตั้งแต่จะมีกองทุนแต่ที่เราใช้มูลนิธิที่มีอยู่เดิมเป็นตัวส่งเสริม มูลนิธิแรกก็คือมูลนิธิตากสินระยองขับเคลื่อนโดยท่านนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยองตอนนี้มูลนิธิตัวนี้เป็นมูลนิธิที่สนับสนุนสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยองมีเงินอยู่ 100 ล้านบาทนะครับทุนของมูลนิธิส่วนมูลนิธิที่ 2 เป็นมูลนิธิที่จะขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การศึกษาจังหวัด เราเรียกว่ามูลนิธิส่งเสริมการศึกษาจังหวัดระยองตอนนี้มีเงินไม่เยอะมีอยู่ประมาณแค่ 10 ล้านเพราะว่าเป็นจุดเริ่มต้นเพิ่งจะเริ่มต้นทำมาและเรามีมูลนิธิที่ 3 คือมูลนิธิพระมหาชนกมูลนิธิพระมหาชนกนี่จะเป็นส่วนที่จะไปขับเคลื่อนการศึกษาภาคที่นอกโรงเรียนไปแล้ว ประชาชน หรืออะไรต่างๆ นี่คือเรื่องของการพัฒนา

อาจารย์ณัฐกร โตะสิงห์ ผู้ดำเนินการเสวนา : อันนี้คือโครงสร้างของระยอง ซึ่งมีคณะกรรมการขับเคลื่อน มี พ.ร.บ. มียุทธศาสตร์จังหวัด และสุดท้ายมีกองทุนที่มีหน่วยเอกชนเข้ามาร่วมบริหารจัดการ ใช้ไหมครับ

นายธงชัย มั่นคง ผู้แทนกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง : อีกจุดหนึ่งที่สำคัญ ผมบอกก่อนว่าในตัวพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ในคณะกรรมการขับเคลื่อนเอง เราก็มียุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาด้วย ของคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เรามียุทธศาสตร์อยู่ 3 ตัว

อาจารย์ณัฐกร โตะสิงห์ ผู้ดำเนินการเสวนา : ขออนุญาตถามท่าน ผอ. ตอนนี้ใครนั่งเป็นหัวโต๊ะผอ. ยุทธศาสตร์

นายธงชัย มั่นคง ผู้แทนกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง : ยุทธศาสตร์คือคณะกรรมการขับเคลื่อน คือของระยองเราตั้งอนุกรรมการมีแค่ชุดเดียวทำงานทั้งหมดภายใต้ทุกๆ แล้วทุกๆ ก็จะไปตั้งคณะทำงานที่จะเกี่ยวข้องเพิ่มขึ้นมาตามภารกิจที่เราอยากจะทำ คณะทำงานที่แรกเราจะตั้ง 3 อนุฯ ท่านบอกว่ามันเยอะไป แล้วใครจะมาประชุมกับคุณ เพราะว่าผู้หลักผู้ใหญ่เขาไม่ค่อยมีเวลาหรอกเพราะฉะนั้นคุณแค่ตั้งอนุฯ ชุดเดียวแล้วคุณไปมีคณะทำงานเมื่อได้งานเสร็จแล้วจะมาขออนุมัติก็ประชุมคณะกรรมการชุดเดียวแล้วก็ได้ อันนี้คือกลไกที่เราใช้ทำงานเชิงพื้นที่อันนี้ก็จะเป็นอย่างนั้นครับ ยังไม่ละเอียด

อาจารย์ณัฐกร โตะสิงห์ ผู้ดำเนินการเสวนา : โอเคครับขอบคุณท่านผอ. ธงชัยนะครับซึ่งเราเห็นกรอบคร่าวๆแล้วครับของศรีสะเกษของสตูลและของระยองซึ่งการก่อสร้างตัวหรือว่ากลไกในการจัดการของเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษามีความแตกต่างกันตามบริบทของพื้นที่ซึ่งการได้มาของเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาก็มีความแตกต่างกันตามบริบทของพื้นที่ที่นี้จะขออนุญาตรับฟังความเห็นจากท่านอาจารย์อมรวิชช์นาครทรรพเรื่องของ 3 พื้นที่นี้ ท่านอาจารย์ครับท่านอาจารย์มองอย่างไรครับว่าการก่อสร้างตัวของ 3 พื้นที่ซึ่งมันมีความเหมือนและความแตกต่างกันในเชิงนโยบายท่ามกลางการบริหารจัดการในระดับบนจะเป็นอย่างไรครับ

ดร.อมรวิชช์ นาครทรรพ ผู้ประสานงานแผนงานพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา บพท. : คือจริงๆ บทเรียนเชิงกลไก ถ้าถามว่ามันฟังแล้วนี่ถึงอะไรนะครับ นี่ถึงตอนที่ผมกับท่านอาจารย์ประกายทอรอยู่ในสภาปฏิรูปแห่งชาติด้วยกัน ตอนนั้นข้อเสนอที่สภาปฏิรูปส่งไปที่รัฐบาล เราไม่ได้เสนอแค่มีคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด เราเสนอให้มีกลไกคู่ขนานกันคือมีสมัชชาการศึกษาจังหวัด ดังนั้นสิ่งที่ไม่ว่าจะเป็นทางศรีสะเกษก็ดี สตูลก็ดี ระยองก็ดี ที่ทำ จะเห็นว่ามันเป็นการสร้างกลไก 2 เรื่องคู่ขนานกันและทำงานร่วมกัน ก็คือ กลไกภาครัฐ เชิงโครงการสร้าง ก็คือ คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด หน่วยงานศึกษาธิการในจังหวัด เขตพื้นที่ กับกลไกที่เป็นภาคีเครือข่าย ซึ่งผมขออนุญาตใช้คำสมัยตอนอยู่ สปช. ก็คือเป็นกลไกสมัชชาจริงๆ ตอนนั้นเหมือนรัฐบาลรับไปทำครั้งเดียวนะ กลไกที่เราอยากเห็นคือ 2 เรื่องนี้

เพราะฉะนั้นตอนนี้ถามว่าจริงๆ ตรงนี้คือเรื่องที่เกิดมาโดยธรรมชาติ แต่จริงๆ ก็คือเป็นสิ่งที่เคยมีการเสนอไว้แล้วว่าอันนี้เป็นเรื่องสำคัญมาก ทำไมสำคัญ เพราะว่ากลไกภาครัฐจะทำงานได้ดีต้องมีกลไกการมีส่วนร่วมและตรวจสอบจากภาคประชาสังคม จากภาคีเครือข่าย จากท้องถิ่น จากทุกภาคส่วน อันนี้คือความเข้มแข็งที่แท้จริง เพราะฉะนั้นถามว่าฟังเร็วๆ ความรู้สึกคืออะไร 1.เรามาถูกทางแล้ว เพราะนี่เป็นข้อเสนอที่ตกผลึกพอสมควรว่านี่คือสิ่งที่อยากจะเห็น ต่อไปอยากเห็นอะไร อยากเห็นว่าบทเรียนนี้มันนำไปสู่การเกิดขึ้นเป็นรูปธรรมของกลไกคู่ขนานที่ว่านี้ ที่มันขยายผลไปทั่วประเทศได้ที่เราเห็นประโยชน์ชัดเจนแล้วจากพื้นที่ Sandbox 3 จังหวัดที่เป็นรุ่นแรกนะครับ คือ ศรีสะเกษ ระยอง สตูล กับแถว 2 ที่ตามมา

ผมก็เชื่อว่าจะมาในทิศทางเดียวกันแน่นอนนะครับ คือเชียงใหม่ กาญจนบุรี และ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ถ้าตรงนี้เรามีพยานหลักฐานยืนยันชัดเจนว่าเป็นประโยชน์ และเป็นเรื่องจำเป็น ก็อยากเห็นกลไกที่มันเกิดขึ้นตามข้อเสนอ สปช. เสียที ที่กลายเป็นสมัชชาที่เป็นรูปธรรม มีกฎหมายรองรับ ที่เราอาจจะไม่ต้องออกแรงกันมากขนาดนี้ แต่ว่ามีการสนับสนุนให้เกิดขึ้นในเชิงนโยบายจริงๆ อันนี้ก็เป็นการสะท้อนมุมมองเร็วๆ ครับ

อาจารย์ณัฐกร โตะสิงห์ ผู้ดำเนินการเสวนา : เมื่อที่อาจารย์พูดถึงเรื่องของกลไกข้างบน ไซ้ใหม่ครับ ที่อาจารย์ได้นำเสนอให้กับพวกเราฟัง ที่นี้ขออนุญาตฟังเสียงคุณหมอยงยุทธว่า หลังจากฟัง 3 พื้นที่และกลไกมาแล้วคุณหมอมองมีประเด็นอะไรบ้าง ที่อยากจะสื่อสาร

นพ.ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ ผู้แทนภาคการศึกษาไทย (TEP) : ผมอยากจะแชร์บทเรียนของ TEP Thailand ที่เป็น TEP กลางนะครับ ซึ่งผมคิดว่าเป็นแรงบันดาลใจซึ่งกันและกัน คือ TEP กลาง ตั้งขึ้นมาตั้งแต่ปี 57 จะเรียกว่าตั้งก็ไม่ถูกเพราะว่ามันเป็น Informal Network ในองค์กรประกอบนี้ก็มีทั้งฟากไหนดต่างๆ ที่ทำงานกับโรงเรียน เช่น ของอาจารย์ประกายทอร ของมูลนิธิสยามกัมมาจล และมีของเครือข่ายอื่นๆ อีกหลายเครือข่าย เช่น สตาร์ฟิช เป็นต้น แล้วก็มีกลุ่มที่เป็นผู้ทำเรื่องการศึกษาอยู่อย่างหลากหลาย เช่น จากคณะครู ศาสตราจารย์ หรือศึกษาศาสตร์ ของที่ต่างๆนะครับ ที่มีความสนใจมากๆ ในการที่อยากจะมารวมตัวกันเพื่อที่จะเป็น Think Tank คิดว่า เราจะขยับเรื่องการศึกษาไปได้อย่างไร และที่สำคัญคือมีคนรุ่นหนุ่มสาวที่เขาไปทำพวกที่

เป็นวิสาหกิจสังคมรุ่นใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เป็นต้น เช่น In School หรืออะไรต่างๆ อีกหลายอัน ผมอายุมากจำไม่ได้แล้ว แต่ว่าก็คือคนกลุ่มนี้ เราพบปะกัน

ผมอยากแทรกบทเรียนว่าที่เราพบปะกันนี้ คือ มันเป็นเรื่องที่ทำให้การศึกษามันได้มามีความต่อเนื่อง เพราะว่าอย่างที่เรากล่าวว่ารัฐมนตรีศึกษาอยู่เฉลี่ยปีเดียว ผอ. โรงเรียน ถ้าระดับการปฏิรูปการศึกษาโรงเรียนก็ย้ายกันเรื่อย เพราะฉะนั้นการศึกษาที่มันเป็นเรื่องที่ต้องต่อเนื่องในการคิดและพัฒนา เพราะฉะนั้นการที่มันมีแต่ระบบราชการ มันจะไม่พอ มันก็เลยเป็นกลไกคู่ขนาน เราก็คิดว่าเราเป็นกลไกคู่ขนานที่เป็น Informal ผมอยากเรียนท่านว่าเราพบปะกันทุกเดือนนะครับ โดยใช้เวลาพบกันเดือนละครั้ง ครั้งละ 3 ชั่วโมงและเป็นวันหยุด ตอนนี้อย่างนี้ผ่านมา 6 - 7 ปี ก็น่าจะประชุมกันไม่ต่ำกว่า 70 ครั้ง แม้กระทั่งในยุคโควิด เราก็ประชุมกันออนไลน์ ก็ยังเป็นลักษณะเดิมคือทุกเดือน เพราะฉะนั้นการประชุมโดยสม่ำเสมอมันจะทำให้ความคิดอ่านมันพัฒนาและตกผลึกไปเรื่อยๆ และเนื่องจากคนของ TEP ก็มีหลากหลาย มันก็เหมือนกับมาช่วยกันคิด ไม่ใช่ใครรับผิดชอบอะไรก็คิดแต่เรื่องนั้น

ผมยกตัวอย่างเช่น TDRI เขาไม่ได้ทำเรื่องของนวัตกรรมที่เปลี่ยนโรงเรียน แต่ว่าพอเขาได้เห็นพวกที่ทำนวัตกรรมเปลี่ยนแปลงโรงเรียน เขาก็มีมุมมอง มีข้อคิดเห็น ที่เขาได้ด้วย และเขาเอามาแลกเปลี่ยนด้วยหรือในมุมมองกลับกัน หลายคนไม่ได้ทำเรื่องของภาพใหญ่ภาพรวม แต่ว่า TEP ทำ ทางด้านของ TDRI ทำ ก็ได้เห็นว่ามันก็เกิดการช่วยกันคิด ผมคิดว่าในระดับจังหวัด ถ้าเราพบปะกันสม่ำเสมอ เป็นภาคีที่มีลักษณะหลายภาคส่วน และมีคนหลายรุ่นมาช่วยกัน อันนี้ก็น่าจะช่วยได้ เมื่อเช้าผมก็ยังดีใจที่ว่าเราเชิญคนมา TEP TALK ซึ่งเขาเป็นคนที่เป็วิสาหกิจรุ่นใหม่และก็ถ้าสนใจเรื่องการศึกษาด้วย อย่างนี้นะครับ หรือว่าทำเรื่องการศึกษาโดยตรงอย่างเช่นที่ทำเรื่องเกม มันก็จะช่วยทำให้เราเห็นมุมมองใหม่ๆ ในเรื่องการศึกษาได้มาก และอยู่บนพื้นฐานของการที่มันมีการแลกเปลี่ยนกันอยู่เสมอ มันจะเริ่มเกิดประเด็นการเคลื่อนไหว เช่น การพยายามที่จะทำให้เกิด พ.ร.บ.ของเขตนวัตกรรมการศึกษา พ.ร.บ.ปฐมวัยแห่งชาติ อย่างนี้นะครับ หรือว่ารัฐมนตรีแต่ละคนมีแนวโน้มที่เราจะเข้าไปช่วยให้เขาเกิดการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในแง่มุมไหนได้บ้าง

เพราะวาระทุกครั้ง 1.เราจะมีการคุยกันเรื่องสถานการณ์ ก็จะคุยอัปเดตกันว่าสถานการณ์การศึกษาเป็นอย่างไร และ 2. จะเป็นประเด็นเฉพาะในแต่ละช่วงนั้น ซึ่งผมคิดว่าอันนี้ก็อยากจะแชร์ว่าที่ TEP จังหวัดก็เหมือนกัน ถ้าเราเป็นกลไกคู่ขนาน แล้วเราประชุมสม่ำเสมอ เรามีคนหลายภาคส่วนมา และเราก็มีของจริงของเราก็คือโรงเรียน เพราะกำลังที่สำคัญที่สุดของ TEP ก็คือบรรดาแม่ข่ายของโรงเรียนต่างๆ ที่เขามีการปฏิรูปนะครับ ผมเดินดูก็จะเห็นว่าอย่างกรณีของโรงเรียนบ้านพรหมเจริญก็เป็นแม่ข่ายหนึ่งในแผนที่ที่เขาเขียนไว้ 7 - 8 แม่ข่าย เขาก็สามารถ Transform โรงเรียนได้สำเร็จ เพราะฉะนั้นการ Transform โรงเรียนได้สำเร็จ มันก็จะมีความหวังว่าจริงๆ มันเป็นเรื่องที่ทำได้จริง มันไม่ได้เป็นเรื่องทฤษฎีของนักคิดในโครงการต่างๆ 2. คือพอทำได้เอง เขาจะทำได้ง่ายกว่าคนที่คิดให้เสียอีก เพราะสมมติหลายคนในที่นี้ได้แรงบันดาลใจมาจากอาจารย์

วิเชียร ไชยบัง ที่โรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา ไซ้ใหม่ครับ แต่พอผมมาดูโมเดลที่เขาทำ มันง่ายขึ้นไปอีก ต่อโรงเรียนอื่นจะเข้าใจและโรงเรียนรัฐ ซึ่งอันนี้มันก็จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ได้ง่ายนะครับ เพราะฉะนั้นผมคิดว่ากำลังตัวนี้สำคัญ

และในที่สุด TEP ก็จะมีการเคลื่อนไหวของตัวเองเรียกว่า TEP Forum ก็เหมือนเรามี FORUM ของเรานะครับ แต่ผมอยากจะเสนอแนะเป็นประเด็นปิดท้ายไว้ว่าจริงๆ TEP Forum มันมี 3 องค์ประกอบ คือมันมี Pre Forum ก่อน คือมันจะคิดตั้งแต่ 6 เดือนก่อน Forum ว่าจะเตรียมอย่างไร ดังนั้นมันจะค่อยๆ หลอมจนจนกระทั่งมันอิมตัว ดังนั้นวันจัดมันจะค่อนข้างจะมีความพร้อมสูง และมี TEP Post Forum เป็นเหมือนกับการมาตถพลี เนื่องจาก Forum เราพยายามจะให้ตถพลีว่าการศึกษาไทยในช่วงนี้ควรเน้นอะไร ดังนั้นพอ Post Forum มันก็จะมีการช่วยกันขับเคลื่อน ก็อาจจะมีกิจกรรม Post Forum ซึ่ง Post Forum 1 หนก็คือ Post Forum ที่อาจารย์เสนีย์ หรือหลายท่านได้เข้าไปเข้าหน้าครับ และมีคำพูดหนึ่งที่แชร์กันว่าเราน่าจะมี TEP จังหวัด ก็คือเขาได้เห็นแรงบันดาลใจว่าถ้าเรามีแต่กลไกภาครัฐอย่างเดียว โดยไม่มีกลไกชุมชนช่วย มันจะทำให้การ Mobilize การศึกษามันยากกว่าการที่มีกลไกชุมชนครับ

อาจารย์ณัฐกร ไต่สารสิทธิ์ ผู้ดำเนินการเสวนา : ขอบพระคุณท่าน นพ.ยงยุทธนะครับ ทีนี้จะขออนุญาตท่านอาจารย์ประกายภัทร หลังจากฟัง 3 พื้นที่ ศรีสะเกษ สตูล และระยอง นำเสนอเรื่องของการก่อสร้างตัวแล้วท่านอาจารย์มีมุมมองต่อ 3 พื้นที่นี้อย่างไรบ้างครับ

รศ.ประกายภัทร นิยม กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา : ต้องขอบคุณที่ 3 พื้นที่นี้เป็นตัวอย่างให้เรา และก็เป็นแรงบันดาลใจให้กับอีกหลายๆ พื้นที่ แต่ก็อย่างที่ฟังแล้ว เราก็เห็นธรรมชาติของการเกิดขึ้นของในแต่ละพื้นที่ อาจจะพูดซ้ำกับท่านวิทยากรอีกทั้ง 2 ท่าน และทุกๆ ท่านด้วยว่า มันเป็นการผสมผสาน มันไม่ใช่สูตรใดสูตรหนึ่ง และไม่มีสูตรสำเร็จรูปด้วย มันต้องเป็นการก่อสร้างจากสภาพเหตุปัจจัยที่เป็นจริงอยู่ตรงนั้น ถึงอย่างไรก็ตามมันก็จะมามีลักษณะที่เหมือนหรือคล้ายกันอยู่บ้าง พอสมควร 1. จะเห็นได้ว่าทั้ง 3 พื้นที่ Advance ไปตรงที่ว่าเขาคิดเชิงระบบมากขึ้น แล้วก็เห็น Party หรือเห็น Partner ผู้มีส่วนได้เสียในเรื่องการศึกษากว้างขึ้น และสามารถที่จะ Mobilize เข้ามา ให้จัดเป็นระบบได้ พอจัดเป็นระบบได้ก็ทำงานได้ มีพลังที่จะขับเคลื่อนต่อไป อันนี้ก็จะเห็นลักษณะที่คล้ายกันใน 3 พื้นที่ ถึงแม้ว่าองค์ประกอบแตกต่างกัน หรือว่าน้ำหนักและอาจจะบทบาทที่เน้นหรือเข้มข้นอาจจะไม่เหมือนกันในแต่ละ Partner

ทีนี้เราก็น่าจะดีใจที่เราเห็นดอกไม้หลากหลายชนิดที่งดงาม แล้วก็สามารถที่จะออกดอกออกผลได้ เพราะฉะนั้นการที่เราเป็นอย่างนี้ ก็เหมือนเรามาบททวนว่าสิ่งที่เราทำไป มันเป็นมรรคเป็นผลกับประเทศชาติมากหรือน้อยแค่ไหน รายการ TEP ศรีสะเกษวันนี้ก็เป็นอีกบทบาทของการขับเคลื่อนที่รวมพลัง ไม่เฉพาะที่ศรีสะเกษอย่างเดียว มันจะเริ่มเห็นกลไกทั้งหลาย และกลุ่มที่มาจากพื้นที่อื่นๆ ก็ได้เข้ามาเรียนรู้ ร่วมเรียนรู้ด้วย

ไม่ใช่เฉพาะแค่ 3 จังหวัดด้วย แต่มีจังหวัดกาญจนบุรีก็มา จังหวัดเชียงใหม่ก็มา เพราะฉะนั้นเราเริ่มออกแบบระบบของเราให้หรูหราขึ้นเรื่อยๆ ก็เป็นเรื่องที่น่ายินดีและรู้สึกว่าการลงแรงปลูกดอกไม้เหล่านี้ มันคุ้มค่าและถ้าหากว่าจะพิสูจน์กันอย่างเร็วๆ เลย เมื่อสักครู่นี้เราก็ไปคุยกันว่าจริงๆ แล้วเราต้องทำพิสูจน์ตัวเองกันนะว่าผลที่มันจะเกิดกับเด็กจริงๆ ไม่ต้องรอนานนะ เอาแค่ 1 - 2 ปี พลิกเลยได้ไหม ไม่ว่าเด็กเราจะไปสอบหรือว่าถูกวัดผลด้วยวิธีไหน จะมววัดหรือมวตุ้ ชกได้หมด เก่งหมด คะแนนต้องสูงกว่าระดับเฉลี่ยของประเทศภายใน 2 ปี ถ้าเราเอาโจทย์อย่างนี้ขึ้นมา ดอกไม้เราจะโตเร็วมาก เพราะทุกคนจะเร่งผลิตปุ๋ย แล้วก็รดน้ำ พรวนดิน ดูแลสม่ำเสมอ เอาใจใส่ อย่างยิ่งยวด

เพราะฉะนั้น การที่เราสร้างระบบและกลไกต่างๆ ขึ้นมาอย่างผสมผสาน ไม่ว่าจะเป็นนอกระบบราชการ หรือในระบบราชการ แล้วเชื่อมโยงกันได้ และขับเคลื่อนได้ขนาดนี้ เป็นเรื่องที่ยิ่งงาม เรากำลังทำสวนดอกไม้ที่ยิ่งงามมากๆ และผลที่จะเกิดจะตกอยู่กับเยาวชนคนรุ่นใหม่ของประเทศนี้ เป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ 1 - 2 ปีนี้ ถ้าเราไม่ผันตัวอย่างนี้ ดิฉันคิดว่าประเทศคงไปไต่ยากแล้วละ เพราะฉะนั้นทุกอย่างอยู่ในมือของท่านแล้ว และความพร้อมในการที่เราจะเสริมกัน มันมีแล้ว อยู่ที่คนลงมือทำแล้วละ ก็อยากทำพิสูจน์นะว่าพวกเรามากันถึงขนาดนี้แล้วอีกนิดเดียว เร่งเต็มที่เลยคะ ขอบพระคุณมากคะ

อาจารย์ณัฐกร โต้ะสิงห์ ผู้ดำเนินการเสวนา : ขอบพระคุณท่านอาจารย์ประภาภัทรมากเลยครับ มันเหลือเวลาอีกนิดเดียว ผมขออนุญาตขอเวลาท่านอีกคนละ 1 นาที เอาความอยากเลยครับ หลังจากนี้อยากเห็นเขตพื้นที่นวัตกรรมเป็นอย่างไรบ้าง เดี่ยวขออนุญาตเริ่มต้นที่ท่าน ผอ.เสนีย์ ก่อนนะครับ 1 นาทีนะครับ อยากเห็นว่าหลังจากวันนี้เป็นต้นไป ที่เราจัดงาน TEP ศรีสะเกษเสร็จแล้ว ท่านอยากเห็นเขตพื้นที่นวัตกรรมศึกษาศรีสะเกษเป็นอย่างไรบ้าง เชิญครับ

นายเสนีย์ เรืองฤทธิ์ราวี ผู้แทนกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ : ผมขออนุญาตนอกประเด็นนิดหนึ่ง ถ้าไม่ได้พูดประเด็นนี้อาจจะรู้สึกเสียใจที่จะไม่ได้พูดนะครับ คือจริงๆ แล้วที่ผมพูดไปตอนแรกมันไม่ใช่เงื่อนไขความสำเร็จระดับนี้ของศรีสะเกษ แต่จริงๆ แล้วคือเครือข่ายของเราที่เข้มแข็งมาก เหมือนกับผมมีรถยนต์ แต่ผมขับไม่คล่องเลย แผนที่ผมก็ไม่มี เวลาจะไป ผมก็เดินไปตามที่คิดจะไป แต่มีคนที่มาพาเราทำ มีคนที่พาขับรถให้เก่ง แล้วมีแผนที่ให้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมูลนิธิสยามกัมมาจล เป็นผู้สนับสนุนทางวิชาการ และงบประมาณ อาจารย์ประภาภัทร พี่เปา - คุณปิยาภรณ์ มัณฑะจิตร อันนี้คือกำลังหลักที่มาสร้างพลังให้เรา และมี TDRI ด้วย และรวมถึงมหาวิทยาลัยราชภัฏอะไรต่างๆ เหล่านี้ คนเหล่านี้มาบอกเราว่าขับรถดี นี่คือขับรถแบบนี้ ฝึกให้เราขับ เอาคนเก่งๆ มาสอนเราขับ คือเมนเตอร์ต่างๆ แล้วก็ยังมีแผนที่ให้เราด้วย มาจัดกิจกรรมต่างๆ ทั้งเป็นการสร้างพลังให้เรา ให้องค์ความรู้ นี่คือการเงื่อนไขเงื่อนไขความสำเร็จของศรีสะเกษที่เดินมาได้ นะครับ ถ้าฟังเรามีแต่ใจมีแต่กำปั้น ที่ผมพูดตอนแรกไม่ถึงครึ่งหรอกครับ

แต่พลังนี้ต่างหากที่ทำให้ศรีสะเกษเป็นศรีสะเกษวันนี้ อันนี้คือแท้ที่จริงความสำเร็จเกินครึ่งมาจากตรงนี้ อันนี้คือสิ่งที่อยากพูดจริงๆ ถ้าไม่ได้พูดวันนี้จะเสียใจ

อาจารย์ณัฐกร โตะสิงห์ ผู้ดำเนินการเสวนา : ส่วนหนึ่งก็คือมาจากพลังที่เกิดขึ้นจากภาคีภายนอกจังหวัด

นายเสนีย์ เรืองฤทธิ์ราวี ผู้แทนกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ : ใ้ครับ อันนี้สำคัญมากเลย อันนี้คือเรามองย้อนไป เราเห็นว่าอันนี้คือความเป็นศรีสะเกษที่มาได้วันนี้ ถ้าไม่มีสิ่งเหล่านี้ ศรีสะเกษไม่ได้ต่างอะไรจากเมื่อก่อน คงไม่ได้เดินไปไหนมาไหน ไม่ได้เตาะแตะๆ แผนทีก็ไม่มี ขั้บรถก็ไม่เก่ง อะไรแบบนี้ แล้วถ้าหากว่าจะมองไปข้างหน้า ผมก็ยังมองเห็นว่า ในรูปแบบการออกแบบที่เราคิด ที่ผมจะโยนก้อนหินที่ละสัก 7 - 8 ก้อนลงในบ่อน้ำขนาดใหญ่ให้มันกระเพื่อมเต็มสระได้เร็ว คือรูปแบบการเรียนรู้ต่างๆ เหล่านี้ ยังเชื่อว่านี่คือแนวทางที่เราจะพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้วยการปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ และให้เกิดสัมฤทธิ์ผลได้เร็วในวงกว้าง แนวทางนี้ถ้าเราขับเคลื่อนไปได้ ศรีสะเกษน่าจะเดินไปได้ดี ภายใต้การดูแลสนับสนุนของเครือข่ายทั้งในจังหวัด และนอกจังหวัด โดยเฉพาะตอนนี้เราเชื่อมโยงไปถึงท่านผู้ว่าราชการจังหวัดที่ประกาศให้เป็น Agenda 1 ใน 10 ของจังหวัดศรีสะเกษ ก็น่าจะเป็นความเชื่อมั่น เป็นหลักประกันอย่างหนึ่ง และเราก็ยังหวังว่าเครือข่ายอย่างท่านอาจารย์ประภาภัทร มูลนิธิสยามกัมมาจล คุณรัตนา กิติกร จะไม่ทิ้งเรานะครับ ขอขอบคุณครับ

อาจารย์ณัฐกร โตะสิงห์ ผู้ดำเนินการเสวนา : มูลนิธิสยามกัมมาจลท่านได้ยินแล้วครับ ท่านไม่ทิ้งแน่ๆ อันนี้คือความอยากของท่าน ผอ. เสนีย์ก็คืออยากให้มีเข้มแข็งแบบนี้ต่อไป โดยใช้แนวทางที่มันอยู่ในปัจจุบันนี้ละ ก็ปรับเสริมเติมแต่งกันไปเรื่อยๆ ทีนี้มาถึงที่ที่สมพงษ์ของสตูล อยากอะไรบ้างครับ

นายสมพงษ์ หลีเคราะห์ ผู้แทนกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล : ขอบุ้ดแบบไม่ยอดได้ไหม ผมมองว่าพื้นที่นวัตกรมเปรียบเสมือนช่วงที่ตอนในหลวงรัชกาลที่ 5 ทรงเลิกทาส วันแรกของการเลิกทาส ทาสวิ่งออกจากบ้านนายทาสไปสู่จันทเยี่ยง ไปถึงนีกได้กินข้าวที่ไหน แล้วคืนนี้จะนอนไหน สุดท้ายก็กลับมาขอข้าวกินที่บ้านนายทาส และขอพักที่บ้านนายทาส พื้นที่นวัตกรมก็เหมือนกันมี พ.ร.บ. มีกฎหมาย แต่ถ้าคุณนั่งรอคำสั่ง นั่งรอหนังสือเชิญ โดยที่หัวใจความเป็นทาสของคุณที่ไม่สามารถเลิกได้ คุณนั่งรอให้เขตสั่ง คุณนั่งรอให้กระทรวงสั่ง คุณนั่งรอให้อำนาจการสั่ง คุณก็ไม่สามารถเลิกทาสได้เหมือนประเทศไทยที่ไม่สามารถเลิกทาสได้จนปัจจุบันครับ

อาจารย์ณัฐกร โตะสิงห์ ผู้ดำเนินรายการ : ขอขอบคุณครับ พี่สมพงษ์กำลังจะสื่อถึงว่าเราควรทำงานในเชิง Bottom - Up ด้วย ไม่ใช่เชิง Top - Down อย่างเดียวนะครับ ทีนี้มาถึงระยองครับ ท่าน ผอ. ธงชัยนะครับ

นายธงชัย มั่นคง ผู้แทนกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง : ความมุ่งหวัง ปลายทางจริงๆ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของจังหวัดระยองด้านการศึกษาของเราก็คือต้องการเป็นต้นแบบในการผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อไปสนับสนุนสังคมและเศรษฐกิจเพราะฉะนั้นเป้าหมายของพื้นที่นวัตกรรม เราต้องการให้คนที่อยู่ในพื้นที่นวัตกรรมเป็นพื้นที่ปฏิบัติการเพื่อเปลี่ยนแปลงการศึกษาของประเทศไทยครับ จะเปลี่ยนโดยวิธีไหนก็แล้วแต่ เป้าหมายปลายทางเราจะต้องเป็นต้นแบบแล้วก็ทุกจังหวัดเป็นพื้นที่ปฏิบัติการเพื่อเปลี่ยนแปลงการศึกษาของประเทศไทยไปอย่างที่เราต้องการ

อาจารย์ณัฐกร โต้ะสิงห์ ผู้ดำเนินการเสวนา : ขอขอบคุณครับท่าน ผอ. ธงชัย คราวนี้ขออนุญาตท่าน นพ.ยงยุทธ หลังจากที่เห็นความอยาก คุณหมออยากอะไรบ้างหลังจากที่เห็นความอยากในเชิงพื้นที่แล้ว

นพ.ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ ผู้แทนภาคการศึกษาไทย (TEP) : คิดว่าความอยากที่ทำได้ เพราะเป็น จุดแข็งของ TEP ศรีสะเกษก็คือ เครือข่ายโรงเรียนปฏิรูป คือเครือข่ายที่เรามีอยู่ 7 - 8 เครือข่ายนี้เป็น เครือข่ายที่ถ้านับโรงเรียนลูกข่ายด้วยก็ น่าจะเยอะนะครับ คือถ้าเครือข่ายเหล่านี้เราทำการปฏิรูปภายใน โรงเรียนเราและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่ายได้สำเร็จ มันจะเป็นกำลังสำคัญ และเป็นความหวัง แต่ว่า มากกว่านั้น เพราะว่าโรงเรียนที่ไปปฏิรูปสำเร็จมันจะเป็นฐานที่สำคัญอย่างน้อยได้อีก 5 เรื่อง คือ 1. เราจะเป็น เครือข่ายในการผลิตครู ผมเสนอกับทางฟากของราชภัฏเลยนะครับว่าเวลาส่งเด็กมาฝึกสอนให้ให้ลงมาที่ โรงเรียนเหล่านี้ เพราะว่าครูก็จะได้เห็น Competency Based Learning and Curriculum เขาเป็น อย่างไร เพราะฉะนั้นถ้าต่อไปเราบอกว่าหลัง 2 ปีจะขยายทั่วโรงเรียน เด็กเหล่านี้จบออกไปเป็นครู เขาก็จะได้ เป็นผู้ที่รับช่วงต่อในโรงเรียนได้

2. คือการพัฒนาครู เพราะคนพวกนี้เขามีเครื่องมือในการเทรนนิ่งให้ครูที่อยู่ในระบบสามารถ เปลี่ยนแปลงได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเทรนนิ่งที่เป็น School Based เพราะฉะนั้นโรงเรียนไหนที่อยากจะ เปลี่ยนทั้งโรงเรียนก็สามารถเปลี่ยนได้ง่าย 3. ก็คือว่าเรายังมีเครือข่ายผู้ปกครองที่กว้างขวาง รวมจาก ผู้ปกครองของโรงเรียนเครือข่ายทั้งหมด เราก็จะมีพลังพ่อแม่ที่บอกว่าเมื่อก่อนฉันก็หลงผิด ไม่สนใจเรื่อง การศึกษาของลูก มาฝากความหวังไว้กับโรงเรียน แต่ตอนนี้ฉันหลงถูกแล้ว ฉันมีวิธีคิดแบบใหม่ต่อการศึกษา และต่อบทบาทของพ่อแม่ เราจะมีเครือข่ายเยาวชนที่เขามาถักทอกัน ถ้ามีศักยภาพสูงหน่อย เช่น เป็นเด็ก มัธยม เขาก็จะเป็น Spill Out สำคัญของเสียงเยาวชนได้ แล้วหลังจากนั้นเราก็ยังสามารถสร้างเครือข่ายของ ความร่วมมือ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ธุรกิจเอกชนที่สนใจเรื่องการศึกษา เขาก็จะเห็นเป็นกอบเป็นกำ ว่าปฏิรูปการศึกษามันทำกันอย่างไรนะ ถ้าฉันจะสนับสนุน ฉันน่าจะสนับสนุนอย่างไร เพราะฉะนั้นอันนี้ผมคิด ว่า เครือข่ายโรงเรียนจะเป็นทัพหลวงและเป็นรากฐานของการสร้างสิ่งใหม่ๆ ในศรีสะเกษครับ

อาจารย์ณัฐกร โต้ะสิงห์ ผู้ดำเนินการเสวนา : ขอพระคุณคุณหมอยงยุทธนะครับ เมื่อก็คุณหมอพุด ถึงเรื่องของ ม.ราชภัฏ ที่ส่งเด็กไปฝึก ขออนุญาตนะครับ ตอนนี้กำลังจะทำข้อเสนอเพื่อปลดล็อค ให้กับครูสภา

ที่จะให้สามารถส่งเด็กไปฝึกงานที่โรงเรียนขนาดเล็กได้ จะขออนุญาตผู้ใหญ่ข้างบน เป็นแรงอีกแรงหนึ่งนะครับ
ที่นี้ขออนุญาตท่านอาจารย์ประภาภัทรครับ ท่านอาจารย์มีความฝันที่อยากเห็นอะไรในเขตพื้นที่การศึกษา

รศ.ประภาภัทร นิยม กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา :
มี 2 อย่าง อย่างแรกคืออยากเห็นว่าความฝันของศึกษาธิการ ท่านวัชรกาญจน์เป็นจริง ก็คือว่าใน 2 ปี โรงเรียน
ทุกโรงเรียนในจังหวัดศรีสะเกษเข้าพื้นที่นวัตกรรมหมดเลย

อาจารย์ณัฐกร โตะสิงห์ ผู้ดำเนินการเสวนา : อันนี้คือเต็มพื้นที่นะครับ เข้านวัตกรรมใหม่

รศ.ประภาภัทร นิยม กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา :
ใช่ เต็มพื้นที่หมดเลยนะ อย่างที่ 2 คืออยากเห็นว่าทุกคนไม่ว่าจะเป็น ผอ. เสนีย์ ผอ.สมศักดิ์ ผอ.อำนาจ ผอ.
สังคม ผอ.สมรักษ์ ผอ.วิชุดา ผอ.มัด ผอ.อิสยาและอีกหลายๆ ท่าน ลูกขึ้นมาแทนประภาภัทร และประภาภัทร
ไม่ต้องมาศรีสะเกษอีกแล้ว ในปีหน้า

อาจารย์ณัฐกร โตะสิงห์ ผู้ดำเนินการเสวนา : ผอ.บอกว่าคิดถึงครับ

รศ.ประภาภัทร นิยม กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา :
มาเยี่ยมเฉยๆ แต่ไม่ต้องมาทำงาน เพราะว่าทุกท่านเก่งแล้ว และเป็นโค้ช เป็นเมนเทอร์ในพื้นที่ได้จริง เป็นตัว
จริงจริงๆ นะคะ อันที่อยากเห็นมากๆ แล้วเราก็เห็นคนรุ่นใหม่ที่ขึ้นมาพูดบนเวที ท่านเหล่านี้เราสามารถนำเขา
เข้ามาสู่การทำหน้าที่อย่างนี้ได้แล้ว นะคะ ขอขอบคุณมากค่ะ

อาจารย์ณัฐกร โตะสิงห์ ผู้ดำเนินการเสวนา : ขอบพระคุณท่านอาจารย์ประภาภัทรครับ สุดท้ายที่
ท่านอาจารย์อมรวิชัย ท่านมีความอยากหรือความฝันอย่างไรบ้างครับเกี่ยวกับพื้นที่นวัตกรรม

ดร.อมรวิชัย นาคทรเทพ ผู้ประสานงานแผนงานพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา บพพ. : คงอยากเห็น
ก้าวต่อไป เราช่วยทำการบ้าน หาคำตอบให้ประเทศต่อจากห้องแลปธรรมชาติเราที่ศรีสะเกษ และที่ระยอง ที่
สตูล และอีก 5 จังหวัดแถว 2 ที่จะเป็น Sandbox ต่อไปด้วยนะครับ คือเมื่อกี้นี้ก็คิดว่าตอนนั้นเสนอรัฐบาล
กลไกสมัชชา รัฐบาลไม่รับ คิดไปคิดมาก็ดีไปอย่างนะเพราะว่าอยู่ๆ เราไปตั้งสมัชชาทั่วประเทศ ทุกจังหวัด ผม
ก็ไม่แน่ใจว่าจะทำงานได้เต็มที่หรือเปล่า ศรีสะเกษเรามีทุนมีฐานอยู่เราก็ใช้เวลา 2 - 3 ปีจนตอนนี้เราพิสูจน์ให้
เห็นจากห้องแลปธรรมชาติเราแล้วว่าพลังภาคีเครือข่ายเกิดขึ้นจริง ทำได้จริง มีพลังจริง ทำงานกับภาครัฐได้
อย่างจริงจัง ตอนนี้ก็เป็นสิ่งที่ทำให้ผมเชื่อว่าจะทำให้รัฐบาลมั่นใจมากขึ้นนะครับ ถ้ามีกลไกแบบนี้ จะขยายผล
ต่อไป แล้วจะเห็นความจำเป็นด้วย

ที่นี้ก็เหลือแต่เพียงว่าความอยากของผม คือก้าวต่อไป การบ้านอีกข้อหนึ่งที่เรายากจะขอให้ศรีสะเกษ
Sandbox ทุกจังหวัดช่วยทำ ซึ่งมันเป็นคำตอบของแผ่นดิน ก็คือ รูปแบบการศึกษาใหม่ควรจะเป็น

อย่างไร ห้องเรียนแบบหนึ่งอีกแบบหนึ่ง ครูอีกแบบหนึ่ง ระบบการบริหารจัดการอีกแบบหนึ่ง มันจะมีหน้าตาเป็นอย่างไร ที่เด็กของเรา เยาวชนของเรา ได้เรียนรู้ดีขึ้น โรงเรียนอาจจะไม่ใช่ฐานหลักแต่ผู้เดียวอีกต่อไป แต่โรงเรียนเป็นฐานประสานร่วมกับชุมชน ร่วมกับครอบครัว ร่วมกับหลายๆ ภาคส่วน ตรงนี้ถ้าเราทำการบ้านข้อนี้ต่อ เรื่อง 8 จังหวัดทั่วประเทศตอนนี้ ผมคิดว่าจะมีกุศลกกับประเทศชาติสูงมาก แล้วมันเป็นคำตอบเชิงระบบจริงๆ ก็เป็นคำตอบเชิงวิจัยด้วยที่เรามีพยานหลักฐานที่ชัดเจนมาก ที่บอกว่าถ้าคุณไม่ทำอย่างนี้ไม่ได้หรอก เรามีคำตอบให้แล้ว เด็กเรียนดีขึ้นจริง เด็กได้รับการพัฒนาเป็นองค์กรวมจริง

แต่ระบบการบริหารจัดการใหม่เป็นอย่างไร เรื่องงบประมาณ เรื่องครูบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย โนนั่นนี่ทั้งหลายที่มันเป็นตัวล่อใจใหญ่ๆ อยู่ที่นี่ ตรงนี้ก็หวังว่าในช่วงเวลาอีกประมาณ 1 - 2 ปีข้างหน้า เราช่วยกันหาคำตอบเรื่องพวกนี้ด้วยนะครับ กลไกที่เราร่วมกันสร้างขึ้นมาก็จะยังมีผลกระทบที่ดีมากๆ เลยครับกับอนาคตของการศึกษาของประเทศของเราครับ

อาจารย์ณัฐกร โต๊ะสิงห์ ผู้ดำเนินการเสวนา : ขอบพระคุณท่านอาจารย์อมริชครับ วันนี้เราเห็นความอยากของแขกผู้มีเกียรติที่อยู่ด้านบนเวทีทุกท่านแล้วนะครับ ทุกท่านที่อยู่ข้างล่างมีความอยากอย่างไร เก็บไว้ในใจ และเดี๋ยวเราคงจะได้ทำงานร่วมกันต่อไปนะครับ วันนี้ขอบพระคุณแขกทั้ง 6 ท่านนะครับ ขอเสียงปรบมือให้กับทั้ง 6 ท่านด้วยครับขอบพระคุณครับ

พิธีปิด และกล่าวปิดงาน

โดย นางวัชรกาญจน์ คงพูล ศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ ผู้แทนผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ

พิธีกร : หลังจากที่เราได้ฟังความอยากของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 6 ท่านแล้วนะคะ ผู้ที่จะขับเคลื่อนความอยากของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 6 ท่าน เดียวท่านจะมาแล้วให้ฟังในฐานะที่ท่านเป็นกรรมการและเลขานุการของพื้นที่นวัตกรรม ช่วงนี้ ขอกราบเรียนเชิญท่านวัชรกาญจน์ คงพูล ศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ ขอเรียนเชิญค่ะ

นางวัชรกาญจน์ คงพูล ศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ : กราบเรียนท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านนะคะ และพี่น้องของเราชาวศรีสะเกษทุกคนนะคะ ช่วงของรายการก็ดำเนินมาจนถึงช่วงสุดท้าย ที่จริง ช่วงสุดท้ายนี้ เราได้เชิญท่านผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษแต่ เนื่องจากท่านติดภารกิจ ท่านก็มอบให้ท่านรองผู้ว่าราชการจังหวัด ท่านรองฯ ก็ติดภารกิจเช่นเดียวกัน ก็เลยมาที่ตัวของเลขานุการ คือ ศึกษาธิการจังหวัด ที่ต้องมากล่าวกับทุกท่านในวันนี้

ในการจัดงานในวันนี้ สิ่งที่เราต้องการก็คือว่าต้องการเปิดเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เราใช้ชื่องานว่า ศรีสะเกษปล่อยของ ธีมของมันก็คือศรีสะเกษปล่อยของ เพราะฉะนั้นเราก็จะมาปล่อยของ ปล่อยอย่างแรกก็คือจากผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่างๆ เพื่อให้พวกเราทุกคนเกิดความเชื่อมั่น เกิดความมั่นใจว่า โลกมันเปลี่ยนไปแล้ว และคุณลักษณะของคน เราต้องสร้างคนแบบใหม่แล้ว อันที่ 2 คือต้องการให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่น เราก็เปิดเวทีให้พวกเราแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเปิดเวทีให้เครือข่ายของเรา ก็คือพื้นที่นำร่องทั้งของสตูลและระยอง มาแลกเปลี่ยน มาพูดให้พวกเราฟังว่าขณะที่เราทำ อีก 2 จังหวัดก็ทำเช่นเดียวกัน แต่เรามีบริบทที่ต่างกัน เพราะฉะนั้นเราก็มีวิธีการทำจุดเริ่มต้นของเราไม่เหมือนกัน แต่ปลายทางสุดท้ายที่เราต้องการเปลี่ยนก็คือคุณลักษณะของผู้เรียน

แต่ระหว่างทางที่เราจะต้องเปลี่ยนก็คือเปลี่ยนตั้งแต่หน่วยงานต้นสังกัด ก็คือตั้งแต่สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตั้งแต่สำนักงานเขตพื้นที่ ทาง อบจ. เอง ทางเทศบาลเอง คือหน่วยต้นสังกัดก็ต้องเปลี่ยน

เช่นเดียวกัน ซึ่งในวงรอบต่อไปเราก็คงจะต้องมาพูดคุย มาทบทวน อาจจะต้องให้ทางผู้บริหารโรงเรียน ทางผู้เกี่ยวข้องมาสะท้อนว่าหน่วยงานข้างบน เราจะต้องเปลี่ยนอย่างไร เพราะเรามัวแต่ไปบอกว่าคุณนะทำ แต่ตัวเองไม่ทำเลย เพราะฉะนั้นในส่วนของเราเอง ในสายสำนักงานเอง เราก็ต้องเปลี่ยนเช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นถ้าพวกเราทุกคนมาช่วยกันเปลี่ยน เราก็ต้องไปดูว่าที่เปลี่ยนอย่างไรจะถูกใจใครหรือไม่ เราก็ต้องหาผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องก็คือบริบทคนที่อยู่รอบข้างเรา ที่เขามาจัดนิทรรศการด้านข้างนี้ เขาก็เป็นผู้ที่มีส่วน ทั้งได้รับผลกระทบกับพวกเรา และเขาก็เริ่มที่จะลุกขึ้นมาจัดการศึกษากัน ในเวทีท้ายๆ นี้เราจะเห็นว่าก็มีคนลุกขึ้นมาจัดการศึกษา เพราะฉะนั้น เราก็ต้องเกิดจากการฟังเสียงของทุกคน เพื่อที่เราจะทำงานให้ถูกทิศทาง

เพราะฉะนั้นก้าวต่อไป เราก็จะต้องเริ่มก้าวกันตั้งแต่เดือนตุลาคมนี้เป็นต้นไปนะคะ มันเหมือนกับเป็นปีหน้า แต่ปีหน้าอยู่ใกล้ๆ นี้ ก็ปีงบประมาณหน้า เราก็ต้องมาช่วยกัน ช่วยกันคิด ช่วยกันขับเคลื่อน ก่อนที่เราจะช่วยกัน ก็คือตัวของเราเองในภารกิจหน้าที่ของแต่ละคน เมื่อเราฟังวันนี้ไปแล้ว ดิฉันไม่ได้หวังว่าตอนท้ายจะมีคน แต่คนที่เหลืออยู่ตอนท้ายก็คือคนที่เอาจริงเอาจัง เป็นแฟนพันธุ์แท้ คือคนที่จะไปจริงๆ คนที่ต้องการความสำเร็จจริงๆ ถ้าพวกชายตรงชายเสียงคือคนสุดท้าย ที่มาอยู่ท้ายๆ รวมทั้งนักศึกษาด้วย คือคนที่ต้องการความสำเร็จ คนที่เราต้องติดตาม

เพราะฉะนั้นก็อยากให้ทุกคนมาคิดว่าเรื่องของการศึกษา เป็นเรื่องของทุกคน อย่ามาฝากไว้กับกระทรวงศึกษาธิการอย่างเดียวนะคะ เราต้องไปชวนเพื่อนๆ ชวนทุกๆ คนมาช่วยกัน ถ้าเราอยากให้งานเสร็จเร็ว ต้องหารบัญญัติไตรยางศ์ ถ้าทำให้เร็วก็ต้องมีคนมากขึ้น มีคนมาช่วยกันมากขึ้น เพราะฉะนั้นทุกคนก็อยากให้ไปชวนคนอื่น เป้าหมายนะคะ ดิฉันก็ขอประกาศว่าเป้าหมายในปี 65 เราจะต้องทำให้จังหวัดศรีสะเกษปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน

เพราะฉะนั้นทุกโรงเรียนต้องเข้ามาสู่พื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษา ช่วยไปบอกต่อ ช่วยไปจูงมือเพื่อน ช่วยไปชวนกันมา โรงเรียนนาร่องรุ่นที่ 1 ที่เริ่มอ่อนแรง เพื่อนๆ ช่วยดึงกลับมา ช่วยกันดึงกลับมา แล้วเรามาช่วยกัน สำนักงานศึกษาและตัวดิฉันเอง เราเป็นคุณเอื้อคุณอำนวย เราไม่ใช่เป็นผู้บังคับบัญชาใคร ดิฉันจะเป็นคนที่คอยช่วย เพราะฉะนั้นทุกคนช่วยมาบอกว่าจะให้เราช่วยอย่างไร เราก็จะช่วยถึงแม้ว่าจะไม่ได้เกิดที่ศรีสะเกษ แต่คงจะอยู่ที่ศรีสะเกษไปอีกยาวนานนะคะ เพราะฉะนั้นก็ขอให้พวกเรามาช่วยกัน ก้าวต่อไปอย่าง เป็นก้าวที่เราได้จับมือกันแน่นขึ้น เหนียวแน่นขึ้น และช่วยกัน ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน

ขอขอบคุณทุกคน โดยเฉพาะทางภาคีเครือข่าย โดยเฉพาะผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้คำแนะนำเรามา และในงานวันนี้ก็ได้มาช่วยจัด และช่วยบรรยายให้ความรู้ ช่วยให้ข้อคิดเห็นต่างๆ ในการทำงานในวันนี้ จนทำให้งานในวันนี้สำเร็จ และการเดินไปข้างหน้าของชาวจังหวัดศรีสะเกษ ก็ยังต้องการความร่วมมือและการช่วยเหลือจากทุกๆ ภาคส่วน และโดยเฉพาะทางผู้รู้ผู้ทรงคุณวุฒิต่างๆ ที่จะช่วยจังหวัดศรีสะเกษของเราให้ก้าวไป

ข้างหน้าอย่างมั่นคง ก็ต้องขอขอบคุณทุกท่าน เราจะพบกันอีกครั้งหนึ่งคือในงานนี้ปีหน้า แล้วหวังว่างานวันนี้
ในปีหน้าจะมีคนเกินครึ่งของห้องประชุมนะค่ะ อยากให้พวกเราชวนกันมาเยอะๆ ค่ะ ขอบคุณมากค่ะ สวัสดีค่ะ